

Dit artikel is verschenen in en geschreven voor het tijdschrift VAST. Het artikel is met veel aandacht en zorgvuldigheid geschreven, maar bevat informatie van algemene aard. Juridisch advies is echter altijd maatwerk. Wint u dus altijd deskundig juridisch advies in. (Lees onze disclaimer).

VAST 2021, N-022, Thom Broer, e-ISSN 2667-307X, M.A.D. Lex, [vast-online](#)

Paard schrikt van passerende auto en raakt gewond, is de bestuurder aansprakelijk voor de schade?

13 juli 2021

Rechtsvraag

Een paard schrikt van een passerende auto en komt ten val, heeft de bestuurder onrechtmatig gehandeld door het niet volgen van de verharde weg?

In het kort

Op 21 februari 2017 rijdt 'A' het terrein op van een paardenhouder om een aanhanger op te halen. A kiest ervoor om niet over de verharde weg naar de aanhanger te rijden, maar om op een onverharde weg tussen een rijbak en stapmolen door te rijden. In de stapmolen bevond zich een paard dat schrok van de auto en het geluid van een tak waar de auto overheen reed. Het paard komt ten val en raakt gewond. De paardenhouder vordert schadevergoeding van de verzekeraar van A. Het gerechtshof 's-Hertogenbosch heeft op 13 juli 2021 in hoger beroep uitspraak gedaan over deze kwestie.

Tip voor de praktijk

In deze zaak draait het voornamelijk om de vraag of sprake is geweest van onrechtmatige gevaarstelling. Het hof hanteert hiervoor de Kelderluik-criteria en hecht waarde aan de kenbaarheid van het gevaar, de kans op ongevallen, de ernst van de gevolgen daarvan en de bezwaarlijkheid van te nemen veiligheidsmaatregelen. Het hof overweegt dat A bekend was met de situatie op het terrein (de positie en werking van de stapmolen) en dat hij herhaaldelijk was gewaarschuwd voor het feit dat de paarden rond februari zeer schrikachtig zijn. Tevens stelt het hof vast dat het niet voor de hand lag om over een onverharde weg (over het gras) naar de aanhanger te rijden.

Door de Kelderluik-criteria toe te passen op voorgaande situatie kan worden geconcludeerd dat A bekend had moeten zijn met het gevaar. A was bekend met de situatie en was gewaarschuwd door appellante. Daarnaast was de kans op een ongeval groot, gezien de constructie van de stapmolen. Het was voor A ook niet bezwaarlijk om veiligheidsmaatregelen te treffen, namelijk door simpelweg de verharde weg te volgen.

Hoewel A niet wist dat het paard in de stapmolen stond en hij juist de intentie had om de paarden in de paddocks niet te laten schrikken, blijft het een bijzondere keuze om niet de verharde weg te volgen. Dat geldt te meer nu A herhaaldelijk was gewaarschuwd door appellante. En zoals het gezegde luidt: een gewaarschuwd mens telt voor twee.

Noot

1. In deze zaak draait het om een geschil tussen een paardenhouder (hierna: 'appellante') en de schadeverzekeraar (hierna: 'geïntimeerde') van betrokkene (hierna: 'A'). Appellante houdt paarden op een terrein, welke zij opleidt voor de dressuursport. In februari 2017 had appellante zes paarden in training. Een van de verzekerden van geïntimeerde is A. A is werkzaam geweest voor de partner van appellante en verrichte na zijn pensioen, tegen vergoeding, nog enkele werkzaamheden ten behoeve van de paardenhouderij van appellante.
2. Op 21 februari 2017 is A naar de paardenhouderij gereden om een aanhanger op te halen. Met deze aanhanger zou hij op verzoek van appellante een of meer balen hooi gaan ophalen. Aangekomen op het terrein van appellante heeft A niet de verharde weg over het terrein gevolgd, maar is hij op een onverharde weg tussen een rijbak en een bomenrij met direct daarachter een stapmolen gereden. Een stapmolen is een omheinde, ronde ruimte, waarin een paard door een elektrisch aangedreven molen gedwongen wordt in een bepaald tempo te lopen, doorgaans in één richting. De stapmolen was op dat moment in werking. In de stapmolen bevond zich een paard. Het paard is geschrokken, ten val gekomen en gewond geraakt. De andere vijf paarden stonden op dat moment in de paddocks op het terrein. Een paddock is een omheinde ruimte voor verblijf van paarden.
3. A heeft op het aanrijdingsformulier vermeld: 'Aangezien in de paddock 6 paarden stonden, andere pad genomen. Ik heb niet gezien dat er een paard in een stapmolen stond. Ik reed stapvoets over pad. Paard is geschrokken en ten val gekomen.'
4. In opdracht van geïntimeerde heeft DEKRA Experts onderzoek gedaan naar de toedracht van de schade en een drietal rapporten opgesteld. Uit deze rapporten blijkt dat het terrein is afgesloten met een houten draaihek. Nadat A het draaihek was gepasseerd, zag A dat in de paddocks direct naast de verharde weg vijf paarden aanwezig waren. Om te voorkomen dat deze paarden van zijn passerende auto zouden schrikken, heeft A ervoor gekozen om te rijden over een onverhard pad tussen de rijbak en een bomenrij met direct daarachter de stapmolen, dat iets verder weg ligt van de paddocks. Volgens A is hij met een wiel over een dode boomtak gereden, die op het pad lag. De tak veroorzaakte een flink krakend geluid en direct hierna hoorde hij de arm van de stapmolen 'rammelen', waardoor A begreep dat een paard aan de stapmolen liep. Toen A ging kijken naar de stapmolen, zag hij dat het paard zich had omgedraaid en tegen de draairichting van de stapmolen probeerde te bewegen. Appellante bevond zich in de stal en toen zij buiten geluide hoorde, is zij direct naar buiten gegaan. Zij trof het paard met verwondingen aan in de stapmolen.
5. Uit een schriftelijke verklaring van 1 maart 2019 van A blijkt dat appellante herhaaldelijk gewaarschuwd heeft dat de paarden vooral in die tijd (februari) schrikachtig zijn en dat A altijd stapvoets moet rijden. A geeft aan dat hij harder reed dan stapvoets, namelijk rond de 15 à 20 km/u. Daarnaast dacht A sneller te kunnen rijden door de onverharde doorgang te nemen. Tevens verklaart A dat hij het slordig van zichzelf vindt dat hij niet eerst, voordat hij de ongebruikelijke route nam, heeft gekeken of er een paard in de stapmolen stond.

6. Op 6 november 2017 heeft een taxateur een rapport opgesteld omtrent de waarde van het paard. Uit dit rapport blijkt dat het om een zeer talentvol paard ging met, voorafgaand aan het ongeval, een geschatte vrije verkoopwaarde van € 175.000 exclusief btw. De geschatte vrije verkoopwaarde na het ongeval betrof € 2.500 exclusief btw. Hierbij is meegenomen dat het vanwege het ongeval onzeker is of het paard ooit nog een veulen zal kunnen krijgen.
7. In eerste aanleg heeft appellante gevorderd, kort gezegd dat geïntimeerde wordt veroordeeld om de schade te vergoeden die appellante heeft geleden door het ongeval.
8. De rechtbank heeft de vorderingen van appellante afgewezen. De rechtbank overweegt dat de mate van waarschijnlijkheid van een ongeval als gevolg van het gedrag van A niet zo groot was, dat hij zich naar de maatstaven van zorgvuldigheid van dat gedrag behoorde te onthouden. Appellante is in hoger beroep gegaan tegen deze uitspraak.
9. Appellante voert aan dat het ongeval met het paard is veroorzaakt door A, omdat hij hoogst onvoorzichtig heeft gehandeld en niet de normale oplettendheid in acht heeft genomen die van een verkeersdeelnemer mag worden geëist. Geïntimeerde is het hier niet mee eens en stelt dat sprake is van een ongelukkige samenloop van omstandigheden.
10. Ten eerste buigt het hof zich over de vraag of geïntimeerde als verzekeraar van A aangesproken kan worden op grond van artikel 6 van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (hierna 'WAM'). Geïntimeerde heeft aangevoerd dat geen sprake is van een typisch verkeersrisico waarvoor de WAM dekking biedt. Voor de toepasselijkheid van de WAM is vereist dat de schade is veroorzaakt door of met een motorrijtuig, voortvloeiend uit deelname aan het verkeer¹. In dit geval vloeit de schade voort uit het rijden met een auto die is gebruikt overeenkomstig de gebruikelijke functie, namelijk als vervoermiddel en niet (uitsluitend) als werktuig. De omstandigheid dat schade is ontstaan aan een paard dat niet deelnam aan het verkeer en schrok van de auto van A of het kraken van een tak onder de wielen van de auto, neemt niet weg dat de schade voortvloeit uit het rijden met deze auto. Het maakt verder ook niet uit dat het rijden niet op de openbare weg plaatsvond, maar op het privéterrein van appellante². Het hof concludeert dat de rechtbank het verweer van geïntimeerde terecht heeft verworpen.
11. Vervolgens buigt het hof zich over de vraag of A aansprakelijk is voor de schade van appellante. Appellante heeft namelijk alleen een aanspraak op geïntimeerde uit hoofde van artikel 6 WAM als A aansprakelijk is voor de schade van appellante. Het hof overweegt dat het ongeval niet plaatsvond op een openbare weg, maar op het privéterrein van appellante. Het gaat er daarom om of A naar in het maatschappelijk verkeer geldende maatstaven onrechtmatig jegens appellante heeft gehandeld. Daarbij komt het met name aan of A door zijn handelen een gevaar in het leven heeft geroepen, welk gevaar reden voor hem had moeten zijn om van dat handelen af te zien vanwege de in het

¹ HR 7 februari 1986, VR 1986, 115, [ECLI:NL:HR:1986:AD6464](#); HvJ EU 28 november 2017, [ECLI:EU:C:2017:908](#) (*Rodrigues de Andrade*); HvJ 20 december 2017, [ECLI:EU:C:2017:1007](#) (*Torreiro*) en HR 8 juni 2018, VR 2019,3, [ECLI:NL:HR:2018:877](#).

² HvJ EU 4 september 2013, [ECLI:EU:C:2014:2146](#) (*Vnuk*); HvJ EU 10 juni 2021, [ECLI:EU:C:2021:475](#) (*Van Ameyde*).

maatschappelijk verkeer jegens appellante in acht te nemen zorgvuldigheid. Of hiervan sprake is, hangt af van de concrete omstandigheden van het geval. In dit verband kan onder meer betekenis toekomen aan de kenbaarheid van het gevaar, de kans op ongevallen, de ernst van de gevolgen daarvan en de bezwaarlijkheid van te nemen veiligheidsmaatregelen.

12. Het hof overweegt dat het voor A voor de hand lag, gezien de situatie ter plaatse en de in acht te nemen behoedzaamheid, om de verharde weg te volgen naar de plaats waar de aanhanger zich bevond. Het lag daarentegen niet voor de hand om van de weg af te wijken en met de auto over het gras te rijden en de smalle en onverharde, doorgang te kiezen tussen rijbak en de bomenrij, met direct daarachter de stapmolen. Daarnaast overweegt het hof dat A bekend was met het feit dat de stapmolen daar stond. A was tevens bekend met het feit dat paarden vluchtdieren zijn en dat, gezien de constructie van de stapmolen, een paard niet zomaar kan vluchten wanneer deze zich in de stapmolen bevindt. Voor A had dit een reden moeten zijn voor extra behoedzaamheid, gezien het risico om een paard te verschrikken dat zich in de stapmolen bevindt. Daarvoor had A temeer reden, omdat hij kon zien dat niet alle zes paarden van appellante zich in de paddocks bevonden.
13. Door niet de aangewezen verharde weg te volgen, maar over het gras te rijden, riep A een gevaar in het leven voor het geval zich een paard in de stapmolen zou bevinden. Gelet op de aard van het paard als vluchtdier, was voor A het risico voorzienbaar dat een paard in de stapmolen kon schrikken als de auto van A daar vlakbij opdoemde, al dan niet met het kraken van takken onder het rijden, en dat het paard zich daarbij zou kunnen verwonden, omdat het geen ruimte had om te vluchten. Het was onnodig om dit gevaar in het leven te roepen. Zoals hiervoor al is opgemerkt, lag het voor de hand om de verharde weg te volgen. De omstandigheid dat er paarden in de paddocks stonden, maakt dit niet anders. De paarden hadden in de paddocks namelijk meer ruimte voor vluchtbewegingen, als zij zouden schrikken.
14. De zorgvuldigheid die A jegens appellante in het maatschappelijk verkeer in acht had te nemen, bracht naar het oordeel van het hof mee dat hij ervan had moeten afzien om het hiervoor genoemde, onnodige gevaar met het daaraan verbonden risico op schade in het leven te roepen. A had daarvoor niet méér behoeven te doen dan eenvoudig de aangewezen, verharde weg te volgen. Door het gevaar toch in het leven te roepen, heeft A onrechtmatig jegens appellante gehandeld. A is daarom aansprakelijk voor de schade die appellante door zijn onrechtmatig handelen heeft geleden.
15. Geïntimeerde heeft nog aangevoerd dat een deel van de schade voor rekening van appellante moet komen, omdat appellante maatregelen had moeten treffen om te voorkomen dat het paard had kunnen schrikken. Het hof volgt dit standpunt niet en stelt dat onvoldoende is aangevoerd voor de conclusie dat appellante destijds erop bedacht moest zijn dat A, of een ander, met zijn auto niet de verharde weg zou nemen, maar over het gras via de smalle, onverharde doorgang zou rijden. Appellante had daarom destijds onvoldoende aanleiding daartegen maatregelen te nemen.

16. Het hof vernietigt het bestreden vonnis van de rechtbank en verklaart voor de recht dat geïntimeerde verplicht is de schade te vergoeden die appellante lijdt door het ongeval met het paard op 21 februari 2017. Daarnaast veroordeelt het hof geïntimeerde om het verlies aan waarde van het paard, veroorzaakt door het ongeval, aan appellante te vergoeden, op te maken bij staat. Het hof veroordeelt geïntimeerde om de buitengerechtelijke kosten van € 10.874,52 aan appellante te betalen en veroordeelt geïntimeerde in de proceskosten van beide instanties. Het hof verklaart het arrest zoveel mogelijk uitvoerbaar bij voorraad.